

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักคำสอนเรื่องกรรมในพุทธศาสนาเถรวาท โดยการนำนัยแห่งพระอภิธรรมมาวิเคราะห์และอธิบายเพื่อแก้ไขความเข้าใจที่ผิดพลาดของพุทธศาสนิกชนทั้งในแง่หลักธรรมและการปฏิบัติอันจะนำไปสู่ประโยชน์ที่พึงมีแก่ปัจเจกบุคคลผลการศึกษารูปได้ 7 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. กรรม หมายถึง การกระทำที่เป็นทั้งความดีและความชั่วซึ่งจะก่อให้เกิดผลในอนาคต แม้การกระทำเหล่านั้นต้องประกอบด้วยเจตนา แต่เจตนาไม่ใช่กรรม เพราะองค์ประกอบของกรรมมีทั้งเจตนาและธรรมที่ประกอบร่วมกับเจตนา

2. การจำแนกประเภทของกรรมสามารถแบ่งออกได้หลายประการตามลักษณะต่าง ๆ เช่น แยกตามช่องทางของการกระทำ หรือ ตามเหตุของการกระทำ แต่การแยกตามเหตุของการกระทำควรมีเพียง 2 ประการ คือ กุศลเหตุ และอกุศลเหตุ เนื่องจากพุทธศาสนาไม่มีกรรมที่เป็นกลาง ๆ ที่เข้าใจกันว่าเป็นอพยากตกรรม

3. การนำวิถีจิตและปัจจัย 24 ในคัมภีร์พระอภิธรรมมาอธิบายหลักเกณฑ์ในการให้ผลของกรรม 12 ในอรรถกถาของพระสุตฺร ทำให้ประเด็นปัญหาจากการตีความต่าง ๆ มีความชัดเจนขึ้น เช่น อนันตริยกรรมสามารถส่งผลได้ทั้งชาตินี้ ชาติหน้าและชาติถัด ๆ ไปด้วยขณะเจตนาในขณะจิตตั้งแต่ดวงที่ 1 ถึงดวงที่ 7 ในการประกอบกรรมชนิดนั้น

4. การรับผลแห่งการกระทำของปัจเจกบุคคลเป็นไปในลักษณะความเกิดขึ้นสืบเนื่องติดต่อกันตามกลไกการทำงานของจิต ถ้าไม่มีนามรูปเดิม นามรูปใหม่ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ บุคคลเมื่อกระทำสิ่งใดจึงต้องรับผลแห่งการกระทำนั้น

5. แม้การเลือกกระทำของบุคคลอาจถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขขอบเขตของเหตุปัจจัย แต่มนุษย์ก็ควรมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมต่อผลการกระทำของตน เพราะบุคคลยังมีอิสรภาพในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้

6. กรรมเป็นกระบวนการให้ผลตามกฎกรรมชาติ ไม่มีผู้ดลบันดาล แม้ผู้จองเวรจะอโหสิกรรมให้แก่กัน แต่ผลกรรมยังสามารถเกิดขึ้นได้ในอนาคตกับผู้กระทำเมื่อเหตุปัจจัยต่าง ๆ พร้อม

7. ผลกรรมที่ปรากฏแก่บุคคลเป็นไปได้อย่างไร้ทั้งในแง่ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องประสบและบุคลิกลักษณะ ความโน้มเอียงที่จะตัดสินใจไปในทางใดทางหนึ่งของปัจเจกบุคคลวิธีการปฏิบัติตนต่อผลกรรมจึงควรเป็นไปในแง่การยอมรับและวางเฉยต่อผล แล้วสร้างเหตุใหม่ที่

เป็นการกระทำรวมทั้งเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมของตนเองในปัจจุบัน เพื่อก้าวล่วงผลกรรมในที่สุด

Abstract

The objective of this study is to explain and analyze the doctrine of Kamma in Theravāda Buddhism according to Abhidhamma principle which should benefit an individual's understanding in Buddhist principle and practice.

The result of this study is summed up as follows

1) Kamma means any good and bad actions which bring forth their fruits. Though the essence of Kamma is intention (Cetanā), intention (Cetanā) is not Kamma, since there are also other associated mental factors in constituting Kamma.

2) There are many categories of Kamma, some characterized by the way of action while other characterized by root – cause of action. The later should be classified into the root of bad deed and the root of good deed, since there is no indeterminate (avyākata) deed in Theravāda Buddhism.

3) Many problems arising from interpreting the twelve classes of Kamma can be solved by the process of cognition and the twenty – four conditions in Abhidhamma doctrine. For example, Anantariyakamma (bad weighty Kamma) can be ripened during this lifetime, in the next birth and in later birth by intention (Cetanā) from the first to the seven apperception (javana Citta) of that kind of action.

4) According to Abhidhamma doctrine, there is no person who carries over from one existence to the next. However, by the process of cognition between their existing lives and the next rebirth, all beings are heir to their own actions, since the name and form that arise in the next existence are the result of name and form which existed in this life.

5) Despite of the limits of his power to choose, an individual should have moral responsibility for his own deed, since he still maintains his free will to choose and control his action in his new deciding mind process.

6) Kamma is the natural law that operated independently of any mysterious outside force. Therefore, without the accuser, intentional action is still like a seed which

sooner or later, as part of a natural maturation process, result in certain fruits accruing to the doer of the action.

7) The result of Kamma can appear in all beings' experiences and personalities, including their tendency to make any decision. The right way to deal with their fortune and adversity is to accept and be neutral, and finally they should continually improve themselves to the ultimate good action in order to experience the state of liberation.